

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40

v inozemstvu 60

SLOVENEK

Cene inseratov:Enostolpna petitna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 5.— in 4.—,
oglasni v uredniškem delu
vratica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnišva 328.**Političen list za slovenski narod.**Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.**Pašičev mandat.**

Gospod Nikolaj Pašič je sprejel po prej z Ljubo Jovanovičem dogovorjenem priporočilu pri kroni sestavo poslovne vlade z zavestjo, da za njegovo vladanje še ni vseh dni konec. Zatrdo je računl, da obdrži vse dosedanje vladne skupine in da bo vladno skupino povečal s pristopom Pribičevićeve petnajstovice, s katero je imel ves čas tajne zveze. Zato je takoj potrkal na ambiciozno srce g. Pribičevića in ga povabil, da stopi v njegovo vladno skupino. Pribičevića so kurili zlasti Žerjavovi demokrati iz Slovenije, ki so v odločilnem trenutku poslali celo svojega delegata v Belgrad, da ne bi Pribičević zgrešil ravne poti v okrilje Pašičevo. Še na seji demokratskega kluba, na kateri se je odločil klub za politiko opozicionalnega bloka, je Pribičević zatrjeval, da se podvrže sklepom večine in da bodo on in njegovi tovariši sedeli s tem blokom v parlamentu. Te svoje besede pa ni držal in ob prvem povabilu g. Pašiča, da gre v Pašičevo kombinacijo, je strankarsko disciplino prekršil in takoj pripravil pot v radikalno vladno izstopom iz demokratskega kluba. Kakor obnoreli so že ob prvih vesteh o Pribičevićevem koraku maskirani Pašičevi prečanski organi razkrili svoje umazane zveze, na čelu jim seveda »Slovenski narod«. »Grdemu defetizmu in sramotni demagogiji proti Svobodi in Ujedinjenju, proti Državi in Jugoslaviji se je storil konec«, je zmagoslavno kričal »Slov. narod« na uvodnem mestu, proslavljal Pašičevo »vlado nacionalnega bloka«, navedel je njen program, na zadnji strani pa je med najnovejšimi poročili moral samega sebe dementirati. »Jutro« pa je že prej par dni pripravljalo svoje bravce na sramotni čin slovenskih demokratov in na prehod iz demokratske opozicionalne v radikalno politiko. Očitno je Žerjavovce radi slovenske javnosti, ki ni vajena tako sramotnega izdajstva, malo sram, ne toliko radi moralne tenkočutnosti, nego radi posledic, ki jih bo imelo to dejanje slovenskih demokratov. Pa grozovito jih bo še bolela glava in slovenski narod jim v borbi za svojo gospodarsko, kulturno in politično enakopravnost, v svoji borbi proti korupciji tega grdega uskoštva ne bo nikdar pozabil. Ta madež jim bo ostal neizbrisljiv in bo hkrati dokaz, da so demokrati v Sloveniji moralno enakovredni radikalnim verolomnim protokolovcem. G. Pribičevića pa že danes nekoliko boli glava, ker se je prenašlo izdal, v trenutku, ko ga je g. Pašič prepračil, da bo imel večino v parlamentu. Toda celo džemijetovci se branijo v tako vladno in Nemci kljub vsem Pašičevim obljubljenim koncesijam kulturnega in upravnega značaja v Vojvodini in Sloveniji odklanjajo nadaljno podporo koruptnemu radikalnemu režimu, ki bi je pred svojimi volivci ne mogli zagovarjati. Skratka, Pašičev koncept se je zaenkrat ponesrečil in obetati bo moral zlate zvezde z neba, da se mu posreči sestava vlade, ki bi pa takoj prve dni parlamentarnega delovanja pokazala, da nima večine v parlamentu. Pašičev režim bi se le za prav kratak čas podaljšal. Ob takih razmerah pa goji g. Pašič prazne upe na volivno vladno.

Za državo bi pa nova doba Pašičevega režima pomenila njen ruini, ker ji je sam mandatar krone dal obiležje velestrbstva in prav nič ne dvomimo, da brez vednosti in brez sporazuma s krono. N. Pašič je v svojem pismu na načelnike parlamentarnih klubov vabil na sodelovanje pri nadaljnjem skupščinskem delu, če se ti klubi »strinjajo s senžermensko meddržavno mirovno pogodbo, pa tudi z zgodovinskimi posledicami, nastalimi iz nesrečne prošlosti našega razkosanega naroda,« češ da je po senžermenski pogodbi določena enotna (centralistična) ureditev države in da je na podlagi te pogodbe Srbija prečanske pokrajine anektirala. Jasno je, da je ta Pašičeva izjava ravno tako naperjena proti Slovencev in Hrvatov, da izključuje sporazum in smatra Slovence ter Hrvate za podjarmljene narode, kakor je nerեսnična. V senžermenski pogodbi je ni besede, ki bi mogla opravičiti Pašičevo trditev, nasprotno vse

velesile so priznale državo SHS šele na podlagi dejstva, da se je ne samo Srbija, ampak tudi zastopstvo Slovencev, Hrvatov in Srbov v Narodnem veču 1. dec. 1918 izjavilo, da po svoji svobodni volji pristane na ustvaritev države Srbov, Hrvatov in Slovencev, da je torej po svobodni volji vseh treh narodov in ne na podlagi kake aneksije nastala nova država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Naravno, da se vsled tega mednarodna konferenca ni v ničemer doteknila notranje ureditve države kot članice mednarodne zajednice. Kako da si ti trije narodi uredijo državo, to je prepustila konferenca

njim samim, tembolj, ker je bila uverjena o njihovem sporazumu, ki pa ga je centralistična gospoda prekršila in državo organizirala proti volji in mišljenju Hrvatov in Slovencev, prav v Pašičevem smislu.

Opozicionalni blok hoče to rak-rano na državnem telesu izlečiti, napraviti sporazum med tremi narodi, v blagor vseh treh narodov in celokupne države na podlagi resnične enakopravnosti.

To se bo tudi zgodilo, ker se mora zgoditi, ker je to nujna potreba; zato bi bila nesreča za vse, ako bi se nakana g. Pašiča in njegovih suženjskih priveskov izvršila.

Pašič ni sestavil kabineta.

PRIČAKUJE SE, DA PAŠIČ VRNE MANDAT.

Belgrad, 26. marca. (Izv.) V vseh opozicionalnih krogih se pričakuje, da bo jutri slika o položaju jasna. Ker so se šanse za Pašiča poslabšale, se misli, da bo tekem jutrišnjega dne primoran kralju vrniti mandat.

IZSTOP PRIBIČEVIČEVE SKUPINE IZ DEMOKRATSKEGA KLUBA

Belgrad, 26. marca. (Izv.) Danes dopoldne se je vršila kratka seja demokratskega kluba, na kateri je Davidović prebral naslednje pismo Svetozarja Pribičevića:

Dragi Ljubo! Nisem mogel poslati obljubljenega obvestila do odrejenega roka, ker nisem mogel priti v stik z nekaterimi prijatelji, ki so odsotni iz Belgrada. To bom izvršil tekem današnjega dne, tako da mi bo zvečer mogoče poslati ti obvestilo. Vendar že sedaj lahko izjavim, da je na konferencah s prijatelji sklenjen izstop iz kluba. S pozdravom! Svetozar Pribičević.

To pismo je bilo v demokratskih krogih sprejeto z velikim odobravanjem, ker se je na ta način stranka očistila balasta, ki je vedno zastopal politiko nasilja, korupcije in velikosrbske hegemonije.

Popoldne je Ljuba Davidović prejel sledeče pismo:

G. Ljubi M. Davidoviću, predsedniku demokratske stranke.

Podpisanim je čast obvestiti Vas o sledečem svojem sklepu: Pri vsem našem dosedanjem delu nas je vodila ideja narodnega in državnega edinstva, zato ne moremo sodelovati s strankami, ki zavzemajo čisto nasprotno stališče. Zvesti programu demokratske stranke, ki je v skladu s sklepi zadnjega kongresa, javljamo, da ne odobravamo Vaše politike, ki teži za prevzetjem državne oblasti s pomočjo federalističnega bloka. Prosimo Vas zato, da izvolite vzeti na znanje, da izstopamo iz zveze sedanjega demokratskega kluba in da ustanovimo samostojen demokratski klub, ki bo vodil politiko v duhu programa demokratske stranke.

V Belgradu, 26. marca 1924.

Svetozar Pribičević, dr. Dušan Bošković, dr. Gjorgje Branković, Valerijan Pribičević, Joca Trifunović, Števo Kalember, dr. Svetislav Popović, dr. Prvislav Grisogons, dr. Edo Lukinić, Večeslav Wilder, Sreten Vukosavljević, dr. Hinko Krizman, dr. Srdjan Budisavljević — in po ustmenem pooblastilu: Josip Reisner, po meni: dr. Edo Lukinić.

VARANI UPI PRIBIČEVIČA.

Belgrad, 26. marca. (Izv.) Od 5. do 7. ure se je v predsedništvu vlade vršila konferenca, kateri je prisostvovala večina dosedanjih radikalnih ministrov. Poleg tega sta bila navzoča tudi Pribičević in Nastas Petrović (radikal). Pašič je ponovil Pribičeviću svoje ponudbe za sestavo vlade. Pribičević je na te ponudbe zahteval od Pašiča točnega obvestila ali je to volivna vlada. Ker Pašič ni dobil volivne vlade, temveč delovno, mora brezpogojno verificirati Radičeve mandate, je Pribičević odklonil vstop v to kombinacijo. Vendar ta njegova odklonitev ni definitivna, temveč si je izprosil od Pašiča rok, da mu tekem jutrišnjega dne da definitiven odgovor ali sploh vstopi in če vstopi, s kakimi zahtevami. Glede teh zahtev izvemo,

da zahteva sledeče štiri portfelje: ministristvo za pravosodje, prosveto, trgovino in železnice. Glede Nastasa Petrovića izvevmo, da ga je Pašič poklical, da deluje na džemijet, da pristane na koalicio z radikalni. Takoj po tej konferenci je Petrović imel konferenco z džemijetom in ponovil vse obljube, vendar vztraja džemijet na svoji prejšnji odločitvi. Edino štirje poslanci so se izjavili, da bi bili pripravljeni podpirati Pašičevo vladno. V opozicionalnih krogih se položaj presoja trezno in z zaupanjem, dočim se v radikalnih krogih trdi, da bo Pašič sestavil vladno s Pribičevićem. Trdi se, da je kralj zahteval od Pašiča, v slučaju, da sestavi vladno, da mora brezpogojno verificirati mandate HRSS. Z ozirom na tako zahtevo je seveda jasno, da bi vlada Pašič—Pribičević bila vlada dveh dni, ker bi po verifikaciji morala brezdvomno pasti.

PAŠIČEVI AGENTI POIZKUŠAJO S KORUPCIJO PODKUPOVANJA.

Belgrad, 26. marca. (Izv.) Radikali so po svojih znanih kapacitetah kakor dr. Laza Marković, Marko Kobasica, dr. Janjić in drugi, tekem današnjega dne razvili neverjetno živahno agitacijo med vsemi poslanci in na različne načine skušali pridobiti jih zato, da bi podpirali vladno Pašiča. Karakteristično vlogo igra dr. Laza Marković, ki pač najbolje označuje program Pašiča in Pribičevića. Tako n. pr. so nekaterim poslancem ponujali velikanske vsote, drugim ministrski portfelj, torej obljube, ki so nemožne na prvi pogled. Tako je Kobasica poklical Gjumšiča (musl.) in mu ponudil ministrski portfelj, ako pridobi iz kluba še tri poslance. Na tako nemoralno ponudbo je dobil Kobasica primeren odgovor. Misli se, da bodo tekem večera Pribičević in drugi skušali, da pridobe še kakega poslanca in ga z podkupovanjem pridobe za velesrbsko hegemonistično vladno. Vsi taki napor in poskusi pa bodo ostali brez vsakega vpliva na nadaljni razvoj krize. Kriza se dosedaj razvija normalno in brezdvomno je, da bi se mahinacije Pribičevića in Pašiča, četudi bi se za trenutek posrečile, ne vzdržale niti teden dni.

DEZERTACIJA POSL. REISNERJA V VELESRBSKI TABOR.

Belgrad, 26. marca. (Izv.) Izstop posl. Reisnerja iz demokratskega kluba, njegov odkrit prehod na stran onih, ki se zbirajo pod zastavo korupcije in nasilja, pod firmo velikosrbske hegemonije, ni iznenadil nobenih tukajšnjih krogov, ker so bile zveze slovenskih demokratov z velikosrbskimi Pašičevimi in Pribičevićevimi krogi dobro znane vsem, ki so zasledovali njihovo plačano akcijo v domovini in Belgradu. Bivanje voditelja slovenske demokratske stranke dr. Kramerja v Belgradu za časa najhujše krize je imelo odkrit namen, da se v danem momentu izrazi popolna solidarnost s temi krogi. Na vseh konferencah, ki jih je tekem zadnjih dveh dni imel Pribičević s svojimi tovariši in katerim je prisostvoval dr. Kramer, je s svojim vplivom dosegel definitiven prehod v radikalno velikosrbsko strujo. Obžalovati je samo, da se v tako važnem trenutku, kakor je današnji, najdejo med Slovenci ljudje, ki so za judežve groše pripravljani prodati ne samo svojo čast, ampak tudi čast slovenskega naroda. Kdor je pazljivo prečital objavljeno pismo Pašiča načelnikom parlamentarnih strank,

ki je bilo objavljeno v poslednji številki »Slovenca«, bi lahko uvidel pomen tega koraka. Smisel stila in sklicevanja na senžermensko mirovno pogodbo je danes objavljen v uvodniku velesrbskega »Vremena«. V tem uvodnem članku se to pismo tolmači odkrito v smislu ideologije Velike Srbije in se v njem sklicevanje na senžermensko mirovno pogodbo tolmači tako, da se vsi kraji, ki niso srbski, niso ujedinili, temveč da so anektirani in z vojaško silo spojeni s Srbijo. Nadalje se priznava, da po smislu programa Pašiča današnja država ni nič drugega, kot navadno povečanje Srbije, ki se mora urediti na tem temelju. Demokrati v Sloveniji so se odkrito postavili na stališče velikosrbske ideologije. V Belgradu ne verujejo, da bi se v Sloveniji dobili ljudje, ki bi odobrili ta korak voditeljev slovenske demokracije.

NEMCI ODBILI PAŠIČEVO PONUDBO.

Belgrad, 26. marca. (Izv.) Danes dopoldne so Nemci imeli sejo svojega kluba. Po daljših razmotrivanjih o političnem položaju so sklenili, da odbijejo Pašičevo ponudbo. Za ta sklep Nemcev se je kmalu zvedelo po kuloarjih in v imenu radikalov sta obiskala nemški klub dr. Laza Marković in minister Srškić. Oba sta obetala velike koncesije, vendar je večina kluba kljub temu vztrajala pri dosedanjih sklepih. Ob 12. uri je dr. Kraft posetil Pašiča v njegovem kabinetu in izjavil, da nemški klub njegovih ponudb ne sprejme.

TUDI TURKI ODKLANJAJO PAŠIČA.

Belgrad, 26. marca. (Izv.) Tudi džemijet je imel dopoldne sejo. Po poročilu predsednika Ferad beg Drage o svoji avdienci pri Pašiču, o ponudbah, ki jih je Pašič stavil, o novonastalem položaju vsled izstopa Pribičevića iz demokratskega kluba, so poslanci z 10 proti 4 glasovi sklenili, da odbijejo ponudbo Pašiča. Pašiču je bil tudi ta sklep javljen do 12. ure. Ob 12. uri se je Pašič odpeljal na dvor. V nekaterih krogih se govori, da je pri tej priliki vrnil mandat. Vendar so te trditve netočne. Kajti Pašič je po naših informacijah krono obvestil o tem, da še ni gotov s svojimi posvetovanji.

Ob 4 popoldne so se z ozirom na obisk Ljube Jovanovića na dvoru raznesle ponovne vesti o vrnitvi mandata s strani Pašiča. Ljuba Jovanović je za potem, ko se je vrnil z dvora v skupščino javil, da ni bil pri kralju, temveč da je bil pri ministru dvora radi audijene, ki so jih zaprosili nekateri narodni poslanci.

PAŠIČEV ZADNJI ADUT — APEL NA VELESRBSKI INSTINKT.

Belgrad, 26. marca. (Izv.) Nikola Pašič je danes vsem predsednikom okrožnih odborov radikalne stranke poslal pismo sledeče vsebine: Znana Vam je borba, ki jo je začel opozicionalni blok v narodni skupščini in tudi sicer v javnosti, ne samo proti vladi, temveč proti celokupnemu režimu, ki je sedaj temeljil samo na ustavi, na pravnih interesih države in našega naroda. V tej borbi so se opozicionalne skupščinske stranke zedinile, kakor one pravijo samo na eni točki, da vržejo obstoječe stanje, ki temelji na vidovdanski ustavi in da v našo državo vpeljejo popolnoma drug red. Zedinile so se stranke z najbolj nasprotnimi programi in načeli tako monarhističnimi, kakor republikanskimi, tako one stranke s centralističnimi programi, ki so soglašale z obstoječo ustavo, kakor one, ki ne samo, da niso glasovale za ustavo, nego zanikajo ustavo, ves naš narod in državno edinstvo in ga želijo zrušiti z vsemi sredstvi. Tu mislim na po načrtu pripravljeno sodelovanje opozicionalnih skupščinskih strank z Radičevci, ki so po svojem načelniku v inozemstvu dalje časa pripravljali akcijo proti naši državi z raznimi sovražniki našega naroda. S tako strašno akcijo celokupnega opozicionalnega bloka je postavljeno v nevarnost ne samo naša notranja ustava in državna ureditev, temveč tudi vse one velike pridobitve vojne, do katerih je naš narod prišel za ceno največjih žrtev. Na kocki stoji naše državno edinstvo, naša dobro pričeta konsolidacija države in naš mednarodni prestiž in naša vojno obrambna misel. Radi tega Vas prosim, da o tem

stanju obvestite vse Vam podrejene organizacije v Vašem okraju, da jih pripravite, da v svoji agitaciji, na svojih konferencah, zborih, meetingih takoj javno manifestirajo svojo solidarnost z vlado in glavnim odborom stranke v obrambo narodnih pridobitev, obstoječega ustavnega stanja iz naše državne moči pa edinstva. Taka solidarnost vseh radikalov, njenih prijateljev pa tudi ostalih strank, ki so zato, da se obdrži predrago plačano edinstvo naše države, bomo pokazali vsem našim nasprotnikom, da je radikalna stranka voljna in močna, da pomaga državi in da

tudi skozi to krizo izide neokrnjena, da narodna zavest tudi ob tej priliki triumfira in da vse predrago plačane pridobitve našega naroda ostanejo narodu neokrnjene. Posebno je treba širokim narodnim masam objasniti, kake posledice bi vse nastopile, če bi blok uspel v svojih namerah. Obveščajoč Vas o vsem tem Vas prosim, da našim prijateljem izrazite moje iskrene pozdrave in da se po gornjih navodilih ravirate in da me z obratno pošto obvestite o sprejemu tega mojega manifesta. Predsedništvo glavnega odbora — Nikola P. Pašić l. r. —

Pribečevići pristali na Pašičevo ponudbo.

PASIĆ PRETI Z DRŽAVNIM UDAROM. — BREZUSPEŠEN LOV NA OPOZICIONALNE POSLANCE. — 12 RADIKALNIH POSLANCEV PRIPRAVLJENIH ZA PRISTOP K BLOKU. V KROGIH BLOKA Vlada najbolje razpoloženje.

Belgrad, 26. marca. (Izv.) Pozno v noč se je vršil v Pribečevićevev stanovanju sestanek velikosrbskih poslancev demokratskega kluba. Razpravljali so o Pašičevi ponudbi za vstop v vlado, ki bi morala izglasovati proračun in po verifikaciji mandatov hrvatskih poslancev ponovno podati demisijo. Sestanka sta se udeležili tudi dve višji vojaški osebnosti. Kakor smo zvedeli, je Pašić prepričeval Pribečevića, da bo po verifikaciji Radićevih mandatov sicer podal demisijo, da pa on in njegovi pristaši nikdar ne bodo dopustili, da bi prišlo do sporazuma s Hrvati Slovenci in bi prej nastopila možnost drž. udara. Z ozirom na te garancije so Pribečevići v principu pristali na to, da se vstopi v eventualno vlado, vendar se niso mogli zediniti glede razdelitve 4 portfeljev, ki jim jih ponuja Pašić. To so ministrstva za pravosodje, prosveto, socialno politiko in železnice. Sklenili so zahtevati 5 državnih podtajnikov, dočim jim radikali baje ponujajo samo dva, in sicer v notranjem ministru in v ministru za agrarno reformo. Če bi se torej te in druge njihove zahteve sprejele, bi vseh 14 možakarjev prišlo do svojih mest. Tako so izjavljali po sestanku, vendar iz namena, da bi se na te vabe vsedel še kak demokratski poslanec. Tekom celega večera so številni emisarji Pašića in Pribečevića obletavali razne opozicionalne poslance, ki jih s pretnjami, obljubami in podkupovanjem skušali pridobiti za Pašića. Največjim grožnjam so izpostavljeni poslanci džemijeta, ki vkljub temu še vztrajajo! V masi radikalnih poslancev se nastop Sv. Pribečevića zelo nepovoljno presoja, in sicer iz sledečih vzrokov: 1. vsled odločnega odpora

enega dela radikalnih poslancev proti Pribečeviću sploh, 2. vsled splošne spekulacije voditeljev posameznih struj, ki bi vsi hoteli pri eventualni rekonstrukciji vlade priti v poštev kot ministri kandidati in 3. vsled krčevite odpornosti dosedanjih ministrov, ker niti eden ne bi hotel zapustiti svojega mesta s posebnim ozirom na zlate čase, ki se obetajo korupciji.

Največje skrbi pa zadaja Pašiču in vsem njegovim pristašam dejstvo, da so se med predstavniki opozicionalnega bloka in med predstavniki 12 radikalnih poslancev pričela pogajanja. Ta dvanajstorica radikalnih poslancev izjavlja, da je pripravljena sodelovati z blokom in da je odločno proti vsem poskusom, da bi se obnovil nasilni, koruptni režim.

Belgrad, 26. marca. (Izv.) Po mestu se je razširila senzacija, da so parlamentarni predstavitelji Slovencev, Hrvatov in hrvatskih muslimnov sklenili zapustiti Belgrad v slučaju, če bi krona pristala na obnovo koruptnega režima Pašić—Pribečević. Ker je z ozirom na dejstvo, da najvišji krogi vztrajajo na tem, da se morajo mandati Radićevih poslancev verificirati takemu režimu odredeno tudi v slučaju, da bi se sploh mogel vzpostaviti kvečjemu življenje dveh ali treh dni, bi bile te vesti gotovo neverjetne. Vaš dopisnik jih z ozirom na pozno uro ni mogel kontrolirati. Po razgovorih, ki jih je imel tekom dneva z voditelji bloka pa bi bile take vesti brez podlage, kajti v krogih Slovencev, Hrvatov in v vrstah poštenih Srbov, ki jih je vedno več, vlada po sinočnji dolgotrajni avdijenci Ljube Davidovića pri kralju in po dogodkih današnjega, najboljša razpoloženje.

PRIHOD NOVIH POSLANCEV HRSS.

Belgrad, 26. marca. (Izv.) Tekom današnjega dne je prispelo v Belgrad še več novih Radićevih poslancev, med njimi dr. Krnjević.

62 RADICEVCEV NA RAZPOLAGO.

Zagreb, 26. marca. (Izv.) Vesti o separatni akciji Svetozarja Pribečevića in o njegovem eventualnem sodelovanju z radikali se tu razmotrivajo čisto mirno. Član predststva HRSS inž. Košutić, ki se je včeraj vrnil iz Dunaja, ki je vašemu dopisniku izjavil, da se je na akcijo Pribečevića mislilo že davno in se je o tem pogosto razpravljalo za časa dogovorov med načelniki opozicionalnega bloka. Uprav zato smo izročili toliko poverilnic, da se s sigurno rezervno taka akcija onemogoči. —

Nocoj sem dobil poročilo iz Belgrada, da prideta v Zagreb dr. Maček in dr. Krnjević po ostalih 10 poslancev, ki so določeni, da gredo v parlament, in ki čakajo v Zagrebu na poziv. V Belgradu je sedaj 52 naših poslancev, z omenjeno desetorico jih bo 62. Če bo potrebno, bomo šli v Belgrad vsi. Inž. Košutić se je izrazil zelo optimistično in je izjavil, da ne veruje, da opozicionalni blok ne bi dobil mandata za sestavo poslovne vlade.

PRED RAZPUSTOM ANGORSKE SKUPŠČINE.

Carigrad, 25. marca. V viharni seji je narodna skupščina v Angori odklonila oni člen ustave, ki daje predsedniku republike pravico razpustiti skupščino. Položaj je postal radi tega zapleten in treba računati, da bo skupščina razpuščena.

Prvi razvoj vladne krize.

SLOVENSKI DEMOKRATI ZA KOALICIJO KORUPCIJE.

Belgrad, 25. marca. (Izv.) Z demisijo Nikole Pašića in ponovnim poverjenjem sestave vlade se je politični položaj začel razčiščevati. Na eni strani stoji opozicija, ki hoče konsolidacijo države, na drugi strani pa velesrbska korupcija. Ni čudno, če se spričo tega srce Svetozarja Pribečevića nahaja na strani velesrbstva.

Danes je dospel semkaj dr. Kramer ki je v imenu ljubljanske organizacije demokratske stranke prinesel nalog, po katerem se imajo tudi slovenski demokrati priključiti velesrbski koaliciji.

Pribečević je danes na seji demokratskega kluba izjavil, da se mu politika g. Davidovića ne dopade. Dejal je, naj klub počaka do jutri (to je sredo) popoldne, ko bo podal svoje definitivno mišljenje o situaciji in opredelil svoje stališče.

Misli se, da bo Pribečević izstopil iz demokratskega kluba. Ako bi pa ne odstopil, bo nadaljeval svojo dvoletno politiko in čakal ugodnega momenta.

V krogih opozicionalnega bloka se kljub temu afrontu Pribečevića položaj presoja povsem mirno in hladno. Secesija Pribečevića ne more imeti nobenih odločilnih posledic, ker bi blok ostal kljub temu v večini.

Četudi bi se sestavila koalicijska vlada s Pribečevićem, bi se mogla držati le z diktaturo in popolnim nasiljem nad Slovenci in Hrvati ter srbsko opozicijo. Tako bi se državne prilike ne konsolidirale, ampak nerazvozljivo zapletle. Smatra se, da krona takega stališča nikakor ne bi mogla zavzeti. Vsled tega opozicija premotriva položaj povsem mirno.

NAZNANILO DR. KOROŠCA PREDSEDNIKU SKUPŠČINE.

Belgrad, 25. marca. (Izv.) Danes popoldne je dr. Korošec posetil Ljubo Jovanovića in mu v imenu opozicionalnega bloka javil, da so se vse opozicionalne skupine zedinile za skupno taktiko, kar naj Ljuba Jovanović upošteva. Pripomniti je treba, da je zemljoradniški klub solidaren z opozicijo v enem bloku.

Belgrad, 25. marca. (Izv.) Danes je Ljuba Jovanović prošil k sebi dr. Korošca in mu razložil vzroke, zakaj je navetoval kroni, naj zopet poveri mandat za sestavo vlade Nikoli Pašiču. Izjavil je, da je kralj pripravljen sprejeti dr. Korošca, dr. Špaho in dr. Davidovića, ako smatrajo, da je to potrebno. Šefi opozicionalnih klubov so se nato posvetovali in sklenili, da jutri popoldne zaprosijo za avdijenco pri kralju.

DAVIDOVIČEV ODGOVOR PASIČU.

Belgrad, 25. marca. (Izv.) Ob 10 dopoldne je bil Ljuba Davidović pri Pašiču. Nato je izdal demokratski klub kratek komunikacije, v katerem pravi, da je na sestanku s Pašičem Ljuba Davidović v imenu bloka izjavil, da blok pod nobenim pogojem ne more sodelovati v Pašičevi vladi. Vzrok je, da je absolutno nemogoče podpirati režim, ki je ustvaril prilike, katere so dovele do opozicionalnega bloka.

Belgrad, 25. marca. (Izv.) V razgovoru z Ljubo Davidovićem je Pašić vprašal Davidovića, ali je njegovo mišljenje mišljenje celokupnega demokratskega kluba. Ljuba Davidović je izjavil, da je to mišljenje cellega kluba. Nato se je vršila uže uvodoma omenjena seja kluba, na kateri je Pribeč-

vić, ko je Davidović to povedal, izrazil mnenje, da bi bil moral Davidović, preden je podal tako izjavo, preje poprašati klub. Dejal je, da je Davidović podal omenjeno izjavo vsled tega na svojo roko. Nato je sledila burna debata. Končno je Pribečević izjavil, da bo svoj definitivni odgovor podal jutri.

DR. KRAFT PRI PASIČU.

Belgrad, 25. marca. (Izv.) Danes popoldne ob 5 je bil v avdijenci pri Pašiču dr. Kraft. Razložil mu je mišljenje nemškega kluba. Pašić je obljubil, da bo izpolnil vse zahteve nemškega kluba, ki so kulturnega in upravnega značaja ter se tičejo zlasti uprave v Vojvodini in v Sloveniji. Zlasti so težke zahteve Nemcev v Sloveniji. Pašić je pristal na vse. Dr. Kraft je nato izjavil, da bo dal jutri definitivni odgovor.

TURKI.

Belgrad, 25. marca. (Izv.) Ferad beg Draga je bil danes dvakrat pri Pašiču. Ker se še ni dosegel popolni sporazum, se je vršila seja džemijeta. Tudi džemijet je izjavil, da bo definitivne sklepe storil jutri.

PRIBEČEVIĆ DELI PORTFELJE.

Belgrad, 25. marca. (Izv.) Nocoj je Pribečević pozval vse svoje pristaše na razgovor. Posvetovali so se o razdelbi portfeljev, in sicer je Pašić zagotovil Krizmanu ministru trgovine, Lukiniću prometno ministru, Pribečeviću ministru za notranje zadeve, prosveto pa naj bi dobil ali Bošković ali pa Timotijević. Ako pa Pribečević pripelje več kot 20 poslancev, dobi za vsakih 5, ki jih bo več kot 20, po en portfelj več.

Belgrad, 25. marca. (Izv.) Kar se tiče poslanca Reisnerja, je izjavil napram našemu dopisniku, da se še ni opredelil in čaka sklepa ljubljanskega demokratskega kluba. Z ozirom na to pa, da je dr. Kramer že dospel v Belgrad, je Reisner danes dvakrat z njim konferiral in je dr. Kramer od njega zahteval, da se priključi Pribečeviću.

Demisija Raymonda Poincaréja.

Pariz, 26. marca. (Izvirno.) Ministrski predsednik Poincaré je danes ob 12.15 podal predsedniku Millerandu svojo demisijo.

Pariz, 26. marca. (Izv.) Zbornica je z 271 proti 264 glasovom sklenila, da se zakonski načrt o uradniških pokojninah vrne komisiji, čeprav je finančni minister De Lasteyrie izjavil, da smatra to stvar za vprašanje zaupnice.

Pariz, 26. marca. (Izv.) Ob pol 1. popoldne se je sestel ministrski svet pod predsedstvom Milleranda. Seja je trajala do pol 2. Millerand je demisijo vlade sprejel.

Pariz, 26. marca. (Izv.) Millerand je povabil k sebi Poincaréja. Sprejel je tudi predsednika poslanske zbornice in senata. Predsednik poslanske zbornice je po avdijenci izjavil, da bo Poincaré najbrže zopet sestavil vlado.

Pariz, 26. marca. (Izv.) Millerand je Poincaréju poveril mandat za sestavo nove vlade. Poincaré si je izprosil čas za premislek do jutri dopoldne.

AVTOMOBILNA NESREČA.

Pariz, 26. marca. (Izv.) «Journal» poroča iz Madrida: Neki autobus je padel v reko. 6 oseb je mrtvih, 8 pa težko ranjenih.

Dr. W. M. Mac Govern.

Preoblečen v prepovedani Tibet.

(Dalje.)

Od Šigatze do Lhaze.

Zgodaj zjutraj 7. februarja smo se odpravili na zadnji del potovanja. Tri dni smo potovali ob južnem bregu znamenite reke Brahmaputra. Reka izvira na severnem pobočju Himalaje, teče na stotine milj po Tibetu, se obrne proti jugu in odteče skozi dolgo in ozko gorsko sotesko v Indijo. Struga je široka dve milj do treh — 3 do 5 km —, a poleti se razdeli reka v množico majhnih rečič, ki se le tu in tam spet združijo.

Bili smo v čisto neznan deželi, nismo imeli nobene zanesljive karte. Kajti niti domači vohuni, ki jih je v teku zadnjega stoletja poslala angloindijska vlada v Tibet, niso mogli načrtati dobrega zemljevida. Napravil sem si torej toliko geografskih zaznamkov, kolikor sem le mogel, akoprav podnevi nisem mogel redno delati. Saj sem bil navaden buli. Zato sem pa ponoči tem več naredil. Moji tovariši so spali, jaz sem pa sedel ure in ure v mesečini in sem risal in pisal, česar sem se le mogel spomniti.

Mula, ki si je bila na ledu ranila no-

1 V Tibetu imenujejo to reko Tsang-po. Tsang je že omenjena pokrajina, po = reka; torej reka, ki teče po pokrajini Tsang.

go, je krknila. Več dni še smo bili oddaljeni od Lhaze in že smo bili izgubili tri živinčeta; imeli smo jih bili šest. Kupil sem še enega osla, pa sem se zelo opeknel. Niti za korak ga nismo mogli spraviti naprej, da bi bil šel sam. Par milj smo ga vleкли in suvali, potem smo ga pa pustili; naj leži, kakor hoče. Njegov tovor smo si napravili sami. Tudi gospod Satan so morali stopiti s ponija in so morali odslej naprej nositi; nič kaj mu ni bilo všeč in je izrečno poudarjal, da se prenašanje tovorov ne strinja z njegovim dostojanstvom. Pa ni nič pomagalo.

Prenočili smo v vasi Petana. Prebivalci so bili prav neprijazni; a oskrbnici prenočišča, postavni, štiridesetletni dami, sem bil zelo všeč in je bila celo preveč prijazna z menoj. Velika njena umazanost mi je bila izborna pomočnica v boju proti tibetskimi ženski ljubeznivosti. Tukaj moram pripomniti, da Tibetanci moralno niso visoki, zlasti navadno ljudstvo ni posebno izbirično. Drugače je pa z menihi; posebno sekta «rumenega klobuka» dá zelo veliko na svojo čast. Marsikaj še vidimo pri Tibetankah, kar se nam zdí prav čudno, kar je pa ostanek prejšnjih naredb. Omenim naj grdo njih navado, da si namažejo obraz s škrlatastordečim rastlinskim barvilom, kuč imenovanim.

Na poti nam je bilo v teh dneh zelo vroče. Dolina Brahmaputre je najbolj vroči del Tibeta, seveda le okoli poldneva; noči so pa strupeno mrzle. Opoldne se ne smeš dotakniti z roko nobenega predmeta, na katerega sije sonce. Takoj zraven v senci je pa izredno mrzlo. Ta razlika v toploti

je med mojimi najbolj zanimivimi tibetskimi opazovanji.

V vasi Tranoka, našem prihodnjem počivališču, kamor smo prišli 8. februarja, je bilo spet veliko praznovanje, ceste polne pevcev-prosjakov. Vdri so tudi na naše dvorišče in so toliko časa peli, da smo se odkupili. Poslušanje tibetskega petja ni zabava. V tej vasi je poskusil Satan izsiliti iz mene denar, na kar sem bil že davno pripravljen. Vedel je, da mi je dosega mojega cilja nad vse, in je mislil, da bom plačal tudi najvišjo ceno. Zanteval je 1000 rupij, in če mu jih ne dam, me bo izdal. Najprvo sem ga hotel pobiti na tla, a to bi mi ne bilo nič koristilo. Zato sem se zgovoril z njim, da mu bom dal 200 rupij, če bomo prišli v Lhazo; ta vsota je bila manjša, kakor sem mu jo bil že sam od sebe na tihem namenil. Rekel sem mu tudi, naj mi da svojo zahtevo pisano. In res je bil tako neumen, da mi je dal tako pismo. Sedaj je bil pa on v mojih rokah; rekel sem mu, da ga bom takoj izročil indijskim oblastim, zaradi izsiljevanja, kakor hitro bi nas s silo izzirali iz Tibeta.

V tistih dneh nas je ustavljal neki menih in nas je izpraševal. Zlasti moja sinkimska obleka se mu je zdela sumljiva. A Satan mu je bil kos in je svojo vlogo izborno pogodil. Hodili smo sedaj tik ob bregu Brahmaputre, in videl sem v čisti vodi neverjetno množico rib, nekatere med njimi velikanske. Ob bregovih so pa

1 10 indijskih rupij je 3 dolarje in eno četrtino. Rupija torej skoraj tretjina dolarja. Drugo si na lahko vsak sam izračuna.

čepele neštivilne jate rac in žerjavov. Ker Tibetanci rib in vodnih ptic ne jedo, zato jih je toliko. Drugače je pa z govejo živino in drugimi domačimi živalmi, in Tibetanci pojedjo največ mesa, kar sem kdaj videl mesojedcev. Colna pa na Brahmaputri ne vidiš pogosto; reka na daljše razdalje ni plovna, Tibetanci pa tudi ne znajo čolnov graditi. Kar sem videl čolnov, so zgrajeni zelo nerodno in štorasto, iz usnja, in so prav neprirodni. Več svetlišč in vasi je na otokih sredi jezer in imajo zvezo z deželo le pozimi, ko pokriva vodo ledena odeja.

Dne 9. februarja smo prišli v Tangtru. 10. februarja smo dospeli do točke, kjer se reka Rong izliva v Brahmaputro. Sli smo ob tej reki navzgor do njenega izvira, do jezera Yamdro (na Sven Hedinovi karti: Yamdok). Potem šele smo zavili spet nazaj do Brahmaputre. 11. februarja smo se pridružili tibetski prvotni družbi, ki je imela isti cilj kakor mi. Manj smo vzbujali pozornosti in hitreje smo prišli naprej. Seveda smo potovali na tibetski način in smo odhajali že ob treh zjutraj, v največji temi. Prej, ko smo bili sami, smo lahko zgrešili pot, in smo dvakrat tudi res zašli. Prišli smo skoz vas, ki je znana po toplih vrelih. Vodo so zbirali v plitvih kotanjah ob cesti, in videl sem več ljudi, ki so nagi ležali v njej. Takih toplih vrelih je v Tibetu več; in ker jim pripisujejo veliko zdravilno moč, premagajo Tibetanci prirojeni strah pred vodo, se vležejo vanjo in jih potem spet ven ni mogoče spraviti.

Dalje sledi.

Grška — republika.

Atene, 25. marca. Na današnji seji je ministrski predsednik Papanastasiu na kratko obrazložil zbornici vladni program, naglašajoč, da je vladarska rodbina Glüksburg odgovorna za narodno prostost. Samo republika bo dala Grčiji svobodo, in narodu suvereniteto. Narodna skupščina ima kot konstituanta pravico, da reši takoj vsa vprašanja ustavnega značaja. Predčital je nato resolucijo, ki izreka zahtevo, da se naj tako odstavi dinastija in Grčija proglasi za neodvisno republiko. Članom bivše dinastije je povratek na grški prestol za vedno prepovedan, njihova posestva zaplenjena. Kundrziotis ostane do končanega plebiscita regent. Ljudstvo bo s posebnim glasovanjem 13. aprila končno veljavno glasovalo za republiko.

Atene, 25. marca. Republikanci so sklenili, da ustanove senat, uvedejo proporcionalno volitve in decentralizacijo uprave. V armado vpeljejo važne spremembe, ki ji dajo nove moči. V druge institucije se vpelje najširša demokracija. Z velesilami bo ostala vlada v čim najboljših stikih, zlasti pa bo v prijateljstvu z Jugoslavijo in Rumunijo. Tudi z Bolgarijo ustvari boljše zveze.

TROCKIJ ZA SODELOVANJE Z ANGLESKO VLADO.

Moskva, 25. marca. Trockij je izjavil zastopnikom angleških listov, da se sovjeti ravna po praktičnih skušnjah, ki so si jih pridobili tekom sedmerih let. Pravno priznanje sovjetske vlade je samo končalo neumno dosedanjo fikcijo. Vlada delavske stranke v Angliji je sicer važen poskus, da brez revolucije pride v novo mednarodno orijentacijo na temelju demokratičnega parlamentarizma. Delavska stranka bo zadela ob ovire buržujskih strank, ki bodo situacijo tako poslabšale, da pride končno vendarle do revolucije. Sovjetska vlada bo delala sporazumno s sedanjo angleško vlado.

RUSIJA IN ROMUNIJA.

Moskva, 26. marca. Iz Besarabije je pribežalo v Moskvo radi romunskega terorja vse polno ruskih beguncev. Romunska vlada je v Transilvaniji zbrane vojaške čete premestila v Besarabijo ter prepovedala v Besarabiji izdajo ruskih listov. Ruska vlada bo zagovarjala predlog, naj se Besarabija s plebiscitom odloči za Rusijo ali Romunijo. Ta predlog bo stavila romunski delegaciji na Dunaju.

POŽAR V KAVARNL

Barcelona, 26. marca. (Izv.) V neki koncertni kavarni je izbruhnil požar. Dve osebi sta zgoreli, več jih je pa težko opečenih. Škoda znaša 200.000 peset.

Papežev nagovor v konzistoriju.

Dne 24. t. m. se je vršil v Vatikanu tajni konzistorij, na katerem je sv. oče Pij XI. imenoval za kardinala chikaškega nadškofa G. Viljema Mundelein in newyorškega nadškofa Jožefa Hayes.

Ob tej priliki je imel papež daljši nagovor, v katerem se je dotaknil vseh važnejših dogodkov v neposredni minulosti in bližnji bodočnosti. Predvsem je izrazil svoje veselje nad končanym zaključkom pogajanj za ureditev cerkveno-upravnega vprašanja v Franciji. Z encikliko »Maximam gravissimamque« je sv. oče naznanil francoski duhovščini in vernikom, da se morejo začeti ustanovljati takimenovana škofijska udruženja. Zgled discipline in sinovske udanosti do sv. stolice, ki ga je ob tej priliki nudil francoski episkopat z duhovščino in ki je našel izraza tako v kolektivnem pismu francoskih škofov na vernike kakor v pastirskih pismih posameznih škofov, je neizrekljivo tolažiliv in občudovanja vreden. Potem se je sv. oče s hvalečnostjo in veseljem spominal druge obletnice svojega kronanja, ki jo je ves svet praznoval kot »papežev dan«. Vse te proslave niso bile namenjene borni osebi, ampak vzvišenemu poslanstvu, katero je po božji volji poklicane predstavljati na zemlji.

Nato je sv. oče prešel na žalostno usodo katoliške duhovščine v Rusiji: Mnogo duhovnikov s svojim nadškofom Cieplakom še vedno trpi v ječi. Papež tudi ob tej priliki zanje povzdiguje svoj glas in jih priporoča v spomin in usmiljenje splošnosti, prav posebno pa tistim, od katerih je odvisna njihova usoda.

Od vseh strani sveta se obračajo trpeči: sirote in zapuščeni, šibki in bolni, otroci in starčki, možje in žene z otroškim zaupanjem na papeža s prošnjo, da jim prihiti na pomoč. V tem skoraj instinktivnem priznanju univerzalnega očetovstva božjega namestnika na zemlji je gotovo nekaj neizrekljivo lepega in vzvišenega. Toda to priznanje bi se moralo izpremeniti v neizrekljivo žalost, ako bi mu sv. oče ne mogel odgovoriti s primernimi dejanji. Da sv. oče to more, skrbno neštete roke, ki se odpirajo in v velikodušni tekmi pri-

spevajo sredstva, ki so potrebna za oblažitve tolike bede. V tej plemeniti tekmi pa se vedno prav posebno odlikujejo ameriške Združene države s svojim episkopatom, duhovščino in verniki. Kakor hitro je sv. stolica dvignila svoj glas za pomoč stradajoči deci v Rusiji, so Združene države otvorile veličasten križarski pohod usmiljenja in to delo do danes ni prenehalo. V znak priznanja in zahvale, ki je ne more dovolj izraziti z besedami, imenuje sv. oče dva ameriška prelata, ki se po svojih osebnih vrlinah posebno odlikujeta, za kardinala.

Nato je papež prešel na dogodke v Italiji: Gotovo je za nas tolažilivo dejstvo, da se je križ vrnil in da se v osnovne šole vrača verski pouk. Toda ne moremo biti brez skrbi. Vsem škofom v Italiji, duhovščini in zlasti tudi staršem sv. oče iskreno priporoča, naj skrbno bde nad svojimi pravicami in dolžnostmi za vzgojo mladine ter sodelujejo in nadzirajo pri verskem pouku.

Zatem se je sv. oče dotaknil političnih dogodkov in izrazil svoje obžalovanje nad pogostimi nasilji med državljani ene in iste domovine, zlasti pa nad nasilji na posvečenih krajih, osehah in rečeh. Naglasil je: »Jasnost in vztrajnost, s katero smo proglasili in z vsemi razpoložljivimi sredstvi preskrbeli, da nihče ne zlorabi verske avtoritete in dejanj v zgolj politične in strankarske svrhe, nam daje pravico, kakor imamo dolžnost, da enako glasno obsojimo žalitve, prizadete veri in nasilja proti njenim osebam, rečem in ustanovam iz političnih razlogov.«

Potem je sv. oče izrazil svoje zadovoljstvo nad namero italijanske vlade, da odpravi zakone, ki ogrožajo obstoj dobrodelnih in drugih verskih ustanov in fondov ter je s priznanjem omenil izboljšanje gmotnega položaja duhovščine in oprstitve bogoslovcev od vojaške službe. Naglasil pa je: »Ne moremo pa niti s samim svojim molkom dati pretveze za mnenje, da sta se Cerkev in ta sv. stolica kdaj odpovedali ali se mislila kdaj odpovedati in drugim prepustiti pravico, da razpolagajo v stvarih njune izključne kompetence ali da bi mogli omenjene koncesije sprejeti drugače, nego kot delne restitucije.«

V nadaljnjem se je sv. oče spominal bodočega splošnega koncila, 14-stoletnice čaščenja podobne sv. Marije Portiške, 16-stoletnice posvetitve bazilike sv. Janeza v Lateranu, sv. leta in misijonske razstave v Vatikanu. Izrazil je svoje trdno upanje, da bodo vse te prireditve in dogodki v čim največji meri pripomogli do razširjenja kraljestva božjega na zemlji in do izpolnitve njegovega osebne programa: pax Christi in regno Christi.

Beleške.

»Slovenski« demokrati so smatrali državno politiko vedno le kot veliko koritarijo. To so v nekdanji koaliciji z radikali siljajno dokazali, dokler ni Pašič demokratov zaradi nenasitnosti Pribičević-Zerjavovega krila iz vlade zgrda odslovil. Vseled tega so »slovenski« demokrati zagnali velik krik in Pašiču očitali to, kar so prej v družbi z njim sami v še veliko večji meri uganjali, to je neomejeno korupcijo. Toda to kampanjo so vodili proti njemu samo tako dolgo, dokler Pašičev režim ni bil resno v nevarnosti. Dejali so, le vpijmo in zabavljajmo zoper korupcijo, saj nam bo neumna demokratska publika že verjela. Kakor hitro pa je opozicija postala Pašiču resnično opasna in se je pokazalo, da srbijanski demokrati pod vodstvom poštenjaka Davidovića dejansko mislijo skupaj s slovensko, hrvatsko in muslimansko opozicijo storiti konec državo razdirajočemu režimu Nikole Pašiča, je Zerjavovi kompaniji postalo vroče. Kajti, če pridejo pošteni elementi v Jugoslavijo do vlade, je enkrat za vselej konec političnim špekulantom, kakršni so »slovenski« demokrati, ki žive od pokvarjenosti javnih razmer. Zato so že cel mesec pisali o »nevarnosti klerikalizma«, kopičili o SLS najnesramnejše laži in tako skušali vplivati na srbijanske demokrate, da blok opuste in se zopet ponudijo Pašiču, oziroma ga puste gospodariti dalje. Ko pa to ni zaleglo in je bila za Pašiča predzadnja ura, so se odločili skupaj s Pribičevićem in njegovimi pajdaši iz Hrvatske — najbolj faliranimi politikimi in bivšimi mažaroni — da demokratsko stranko sploh zapuste in osnujejo novo skupino, ki bi stopila v Pašičevo vlado za ceno par ministrskih foteljev. Da so si pri tej priliki izgovorili od Pašiča lepe denarje za svoje zavode, liste in stranko ter druge korupcijske namene, je jasno. Saj za kaj drugega se tem odličnim pristašem »narodnega in državnega edinstva« itak ne gre. Poslali so v Beograd svojega odposlanca, ki naj Pribičevića še bolj pokuri in ga čimpreje spravi v Pašičevo naročje, ki je edino pribežališče slovenske demokratske klike. Obenem so pa, da zakrijejo to svojo nečedno in napram svoji strankinemu šefu Ljubi Davidoviću izdajalsko akcijo, v »Jutru« spustili smrdljivo bombo na dr. Korošca, češ da se je »radikalom opetovano ponudil proti temu, da SLS dobi ministrstvo za šume in rude, promet

in trgovino, dalje da se imenuje dr. Breje pokrajinskim namestnikom in se izmenjajo vsi odelni (kaj je to?) šefi v Sloveniji s klerikalci. Seveda je to grda laž, ki so si jo izmislili »odelni« šefi pri »Jutru«, ki so že tako zrastle z lažjo, da resnice sploh niso več zmožni napisati. Dr. Korošec s Pašičem sploh noče imeti nobenega opravka in se ni niti odzval, ko ga je Pašič povabil k sebi na avdijenco, kar se dozda še nikoli ni zgodilo, ako je šef vlade povabil k sebi šefa kakšne stranke. — Tragikomedijski pa je pri celi tej stvari vloga poslanca Reisnerja. Ko se je Pribičević odločil, da odjadra k Pašiču, ki mu je ponudil njemu edino primerno policijsko ministrstvo, se poslanec Reisner ni mogel opredeliti za enak korak, ker je po svojem prepričanju za Davidovića, oziroma za opozicijski blok. Dejal je, da počaka, kaj poreče demokratska skupina v Ljubljani. Medtem pa je že prišel v Beograd Zerjavov odposlanec in pristikal na Reisnerja, naj Davidovića zapusti. Toda Reisner se še ni odločil in je odpotoval v Ljubljano, izdajalskega postopanja Pribičevića pa ga je bilo tako sram, da se ni niti maral sam podpisati na pismo Davidoviću, s katerim je Pribičević s svoji naznanil svoj izstop iz demokratskega kluba, ampak je mesto njega moral podpisati Lukinić. V Ljubljani pa se je večraj, 26. t. m., vršila seja izvršilnega odbora »slovenske« demokratske stranke, na kateri se je enoglasno sklenilo, da se »slovenske« DS priključi Pribičeviću in da Reisner mora stopiti v njegov klub. Radovedni smo, kaj zdaj poslanec Reisner stori. Če je mož in če mu je lastno pošteno prepričanje več kot koritarski interesi Pribičevića — Zerjavove klike, bi moral slediti glasu svojega političnega prepričanja in vesti ter rajši odložiti mandat, nego da sledi komandi, ki ga proti lastnemu uverjenju sili v Pribičevićev klub, ki sestoji iz najbolj žalostnih političnih eksitenc preko Save.

Iz zunanje politike.

* Češkoslovaški parlament, ki je dozda št. 285 poslancev, jih ima po izvršenih volitvah v podkarpatski Rusiji 294. Dosedanja vladna koalicijska imela 158 poslancev, opozicija pa 127. Nadpolovična večina znaša 143 glasov, tako da je koalicijska imela dozda 15 glasov preko skrajno nujnega števila glasov. Ker je v podkarpatski Rusiji bilo izvoljenih 7 opozicionalcev in 2 vladna kandidata, bo odslej vladna večina znašala 160 glasov proti 134. Ker bo nadpolovična večina znašala zdaj 147 glasov, bo blok vladnih strank še vedno imel na razpologo 13 glasov nad nujno potrebno večino.

* Napetost med Rusijo in Kitajsko je nekoliko ponehala. Zastopniki obeh držav so se zopet sestali na konferenco.

* Veliki manevri ameriškega brodovja se vrše v Tihem oceanu. Udeležuje se jih celokupno vojno brodovje Zedinjenih držav. Predpostavka teh vaj je ta, da je sovražnik napadel v smeri iz zapada panamsko ožino. To kaže, da Amerika slejkoprej računa na konflikt z Japonijo. V Tihem oceanu se sploh pripravljajo za bodoče veliki dogodki. Značilno je, da tudi Nizozemska povečuje svoje brodovje v svrhu obrambe svojega vzhodnoindijskega otočja.

Dopisi.

V št. Vidu nad Ljubljano se je na željo poslanca dr. Kulovca za preteklo nedeljo sklical sestanke zaupnikov SLS. Zbralo se je pa precej nad 100 somišljenikov SLS, iz sestanka je nastal shod, ki ga je vodil načelnik KOSLS Jože Arhar. V nad eno uro trajajočem govoru je g. poslanec izčrpno poročal o političnem položaju in o gigantskem boju, ki ga poslanci jugoslov. kluba bijejo za avtonomijo Slovenije. Zborovalci so poročilo z odobravanjem vzeli na znanje ter z resolucijo jugoslov. klubu soglasno izrekli popolno zaupanje in ga pozvali, naj v boju za avtonomijo ne klone, marveč vztraja do konca. — Naj bi bil na tem zborovanju navzoč vodja tukajšnjih samostojnežev, Ivan Pipan, ki je nedavno pri občinski seji s prozornim namenom slovesno izjavil, da je stremenje za avtonomijo protidržavno, torej pred državo kaznivo dejanje. — Po shodu je g. poslanec odgovarjal na razna vprašanja, ki so jih stavili zborovalci, zlasti glede odškodnine po jesenski povodnji prizadetim, glede regulacije Save, v zadevi odkupnine, ki jo je železniška uprava dolžna draveljskim posestnikom i. dr.

Vače. Na praznik 25. marca se je vršil na Vačah občni zbor Okrajne kmetijske zveze za Zasavje ob 11. dopoldne. Poročal je g. Z u ž e k iz Ljubljane. Isti je govoril popoldne ob 3. na shodu v Videregah. V obeh krajih so poslušalci odobraval delo naših poslancev in sklenili, da vztrajajo v sedanjem boju, naj bo še tako dolg in trd.

V Metliki se je vršil 23. t. m. občni zbor Kmetijske zveze ob obilni udeležbi. Poročal je tajnik Munda. Zborovalci so izrekli zaupanje Jugoslov. klubu. — Za načelnika Kmetijske zveze je bil ponovno izvoljen g. Bajuk.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

SENZACIJA!

11. in 14. aprila MODNA REVLJA v operi.

Dr. Sebastijan Elbert †.

Dne 25. t. m. je umrl v Novem mestu proš dr. Sebastijan Elbert v starosti 64 let. Pokojni je bil rojen 23. januarja 1860 leta v Deidesheimu na Bavarskem in brat ljubljanskega trgovca Julija Elberta. V mašnika je bil posvečen 19. julija 1884; kot kaplan je služboval v Skofji Loki in v Podbrezju in bil nato za prefekta v duhovskem semenišču v Ljubljani. Leta 1889; in sicer 13. maja je bil promoviran za doktorja bogoslovja in obojnega prava v Gradcu. Istega leta je postal škofijski tajnik, leta 1893 pa stolni kakonik. Za prošta v Novem mestu je bil imenovan leta 1898. Prošt Elbert je bil splošno znan kot vzgleden duhovnik, mož izbornih manir in takta ter izredne gostoljubnosti, ki je je bil deležen vsakdo, kdor je prišel k njemu. Vesel družabnik, kakrščen je bil, je zapustil v vsakem najprijetnejše spomine. Dasi po rojstvu Nemece, se je pri nas tako udomačil, da ga je vsak imel za svojega. Rajni je lahko rekel o sebi, da nikjer ni nobenega nasprotnika. Njegov pogreb bo 28. marca ob pol 11. dopoldne v Novem mestu. Svetila mu večna luč!

Dnevne novice.

— Slovenska knjiga pri sv. Očetu. Profesor M. d'Herbigny, predsednik papeškega Orientalnega instituta v Rimu sv. očetu Piju XI. večkrat poroča o katoliškem znanstvenem proučevanju krščanskega vzhoda; v teh zadevah je bil dne 19. marca poklican k sv. očetu v privatno avdijenco. Pri tej priložnosti je sv. očetu poklonil novo slovensko knjigo Cerkev (spisal dr. F. Grivec) in slovensko-latinsko knjigo »Cerkveno prvenstvo in edinstvo«; knjigama je bil pridejan latinski pregled vsebine in referat M. d'Herbignya. Sv. oče je obe knjigi sprejel z velikim zanimanjem in zadovoljstvom; prečital je latinski pregled vsebine, pregledal kazalo in čital tudi nekoliko slovenskega teksta. Ljubeznivo je vpraševal o delovanju prof. dr. F. Grivca in je z velikim zadovoljstvom poslušal pojasnila prof. M. d'Herbignya; jako mu je ugajal načrt, da se knjiga »Cerkve« izda tudi v ruskem jeziku. Sv. oče je ob tej priliki pokazal tudi izredno ljubezen do krščanskega vzhoda, ki ga je kot nuncijski v Varšavi gledal iz neposredne bližine; zaveda se, da se vzhodno cerkveno vprašanje približuje rešitvi. — Kakor navadno v takih slučajih, bosta obe knjigi prof. dr. F. Grivca uvrščeni v privatno biblioteko sv. očeta.

— Amerikanci za slovensko univerzo. Kakor izvemo, je znana ameriška Rockefeller Foundation, ki ima namen podpirati visoko šolstvo, po dveh svojih odposlancih, ki sta se pripeljala v Ljubljano, namenila za medicinsko fakulteto v Ljubljani trajno štipendijo, s pomočjo katere bosta dva absolvirana medicince lahko v inozemstvu dopolnjevala svoje študije, in je vrh tega določila znatno letno vsoto za medicinsko fakulteto v svrhu naročitve periodičnih znanstvenih publikacij. Tako je plemenita ameriška institucija pokazala za medicinsko fakulteto naše univerze neprijetno več uumevanja in dejanske podpore kakor naša država.

— Nemili znanileci pomladi. Poleg ljubih pomladnih selov: zvončkov, trobentic, lastavic in drugih se je pojavil že tudi nemili znanilec in sovražnik novega zelenja: rjavi hrošč. Miza mu še ni pogrnjena, a on že nestrno čaka pred vratmi — pod rušo. Prezimil je očividno izorno, kakor kaže eksemplar, ki ga nam je poslal na ogled prijatelj narave in ki dela sedaj v uredništvu letalne vežbe.

— Sneg in naraščanje vode. Po Gorenjskem in pa od Grosuplja do hrvatske meje leži še vedno veliko snega. Od Kranja do Kranjske gore ga je ponekod še nad 1.20 m. Ker pa je začel sneg zadnje dni hitro kopneti, so naraščali vsi pritoki rek, tako da je narasla Sava pri Medvodah za skoro 1 m, Sora za 80 cm in Ljubljana za 1.20 m nad normalo. Vode pa še vedno naraščajo in bati se je posebno v spodnjih krajih zopet povodnji.

— Slovenska dijaška zadruga v Pragi javlja, da je promoviral njen član gosp. Božidar Lavrič iz Nove vasi pri Rakeku na staroslavni Karlovi univerzi v Pragi za doktorja vsega zdravilstva in da je njen član g. Frau Lukman iz Ormoča položil inženirski izpit na visoki tehnični šoli v Pragi.

— Železničarji v Sloveniji! Osebe bive južne železnice še vedno ni dobilo nobenega predumja ne v Sloveniji ne v Hrvatski. Državni železničarji v območju bivšega inšpektorata Ljubljana pa se ne prevajajo. Naše dosedanje prizadevanje je — razen obljub — ostalo brezuspešno. Zato smo danes odposlali tole brzojavko: Gospodu ministrskemu predsedniku, gospodu ministru za promet in gospodu predsedniku narodne skupščine, Beograd. Rimskega sporazuma narodna skupščina še do danes ni ratificirala. Osebe bive južne železnice komitet v ministrstvu za promet ne prizna predumja. Prevajanje državnih železničarjev bivšega inšpektorata Ljubljana se ne vrši, ker za direkcijo Ljubljana še ni postavljena komisija. Vse osebe direkcije Ljubljana se nahaja v težkem materijelnem položaju in najodločneje

Ljublanske novice.

Ij K predavanju prof. dr. Vidmarja o prekrbi Ljubljane z električno silo. »Jutro tozadovno poroča, da sem se na nedeljskem shodu v Unio nu znebil nekaj političnih fraz. Da na kratko ponovim: Rekel sem, nanašajoč se na drugi del govora g. dr. Vidmarja, da se preskrba z elektriko ne sme presojati le z gospodarskega vidika, temveč tudi s socialnega in da pristoja iniciativa v tem vprašanju radi tega pred vsem javnemu zastopu in ne zasebnemu kapitalu, ki mu je g. doktor pel visoko pesem. Le v slučaju, da bi imel g. doktor s svojo ostro kritiko javnega zastopa ljubljanskega prav, bi se zadovoljil, da se to pereče vprašanje reši vsaj na svoji gospod. plati. V ostalem trčita na tej črti skupaj dve svetovni naziranji, ki ju loči barijera, preko katere ni mostu. G. doktor stoji očitno na eni strani te barijere, jaz na drugi. G. doktor je to — po moji skromni sodbi — temeljno opazko z dovtipom kvitiral, najprej barijere negiral, potem pa gibčno skočil, naredil salto-mortale, in stal na enkrat na moji strani barijere. S tem je hotel občinstvu očitno povedati, da so bili pri snovanju »Elektre« ne le gospodarski oziri merodajni, temveč pred vsem socialna skrb za ljubljansko občinstvo. Na shodu nisem več odgovorjal, ker se mi je to zdelo odveč, akoravno bi bilo prav lahko dovtip z dovtipom parirati. Gg. uredniki »Jutra« so g. doktorju očitno verjeli in to, kar izraža koncizno bistvo temelja pri reševanju vprašanja ljubljanske elektrike, na kratko odpravijo s politično frazo. Fraza to ni, gospoda, to je jedro spora: Elektra — mestna občina. — Inž. Dušan S e r n e c. — Pripomba uredništva. K naši tozadevni notici z dne 22. marca moramo naknadno konstatirati, da se nismo motili, ko smo poudarjali, da forum, katerega si je izbralo inženirsko društvo za reševanje vprašanja elektrifikacije Ljubljane, ni bil primeren. To je dokazal g. govornik, predsednik »Elektre« inž. dr. Vidmar sam s svojim govorom. Ker je inženirsko društvo shod priredilo, je občinstvo upravičeno pričakovalo, da bo slišalo nepristransko presojo vseh vprašanj, ki pridejo v poštev pri reševanju preskrbe Ljubljane z elektriko. Mesto tega je pa slišalo od g. dr. Vidmarja v njegovem za množico lepo prirjenem govoru poleg upravičene kritike medvodskega projekta v bistvu le zagovor d. d. »Elektre« in napade njenega predsednika na župana mesta Ljubljane in na mestno upravo, da se proti koncu občinstvo skoraj ni več spoznalo, ali prisostvuje strokovnemu predavanju strokovnega društva, ali se nahaja le na političnem shodu, na katerega je bilo vabljeno tudi z javnimi plakati.

Ij. Seja kluba občinskih svetnikov SLS se vrši nocoj zvečer ob šestih uri v posvetovalnici Jugoslav. tiskarne. Dnevni red zelo važen. Prosim polnoštevilne udeležbe. Predsednik.

Ij Tobačna tovarna. V Ljubljano je prišel od monopolne uprave g. dr. Lotrič. Delavstvo težko pričakuje obljubljenih poviškov in je menilo, da mu bo g. dr. Lotrič prinesel kako veselo novico, ko je v tobačni tovarni dal poklicati zastopnike delavstva. Toda delavstvo je razočarano v dvojnem oziru. Delavstvu je razložil še ne potrjeni delavski pravilnik, ki ga itak že poznamo, naznanil rokodelcem boljše plače, delavstvo pa je potolažil z novico, da zanj še ni nič določenega. Ker vemo, da g. dr. Lotrič končno ne odločuje o povsihkih delavskih plač, bi mu tudi ne zamerili, čemu je zastopnike delavstva klical, ako jim ni imel pravzaprav ničesar novega povedati, ako ne bi bil tako nastopal, da se je delavstvo spraševalo: Ali je prišel g. doktor kot politični strankar ali kot uradnik? Zoper očitno zastopanje delavstva, ki ni organizirano po nazorih njegovega političnega, strankarskega prepričanja, najodločneje protestiramo. Še tega bi bilo treba, da bi nam uradnik-strankar od monopolne uprave pri svojem uradnem nastopanju kazal strankarsko ali politično nestrpnost! Zato so pa znani gospodje od rokodelcev, ki čutijo protekcijo g. dr. Lotriča, zatožili pri ravnateljstvu Vodetovu, da je delavstvu kot zastopnica povedala, kar je slišala pri avdientci, ki jo je dal g. dr. Lotrič. To ima za plačilo, da pred kratkim ni hotela povedati imena nekega rokodelca, ki si je lastil »vardare«. Mi obsojamo, da se je morala Vodetova zagovarjati, ker je poročala delavstvu, kar je slišala kot njegova zastopnica. Ze odnekdaj je v ljubljanski tovarni običaj, da odbor delavske organizacije, če je bil klican v ravnateljevo pisarno, poroča izid razgovora delavstvu po oddelkih, kar se je zgodilo tudi tokrat. Na prošnjo delavstva, ki je prihajalo k Vodetovi v oddelek, v katerem je zaposlena ter nastavljena zlasti radi tega, ker so nekaterim, tudi rokodelcem, zrastle predolgji prsti, je šla v neki oddelek poročati vso zadevo. Ako je to storila raje v drugem oddelku kakor v svojem kritičnem prostoru, je povsem umljivo in se bo vsakdo čudil, da so jo šli zastopniki rokodelcev raditega še tožiti! To si je treba dobro zapomniti!

Ij Tujec o Ljubljani. Graška »Tagespost« prinaša kratek podlistek o današnji Ljubljani, kakor se je odkrila polujočemu Avstrijcu. Pisec ugotavlja, da bo Ljubljana med vsemi jugoslovanskimi mesti najtežje prestala tekmo v razvoju. Nekdanje glavno mesto kranjske dežele je pomaknjeno ob državno mejo. Nekoč je ležala Ljubljana ob eni glavnih evropskih železnice (južni), preko Jesenic je bila zvezana s Koroško, Salzburško. Nemčijo na eni strani.

na drugi pa s Primorjem in Italijo. Te zveze so sedaj prekinjene ali okrnjene. Pač ima Ljubljani sedaj dobro zvezo s Karlovcem, a to prejšnjih zvez ne nadomešča ter je dejansko promet v Ljubljani danes znatno manjši nego je bil pred vojno. — V nadaljnjem omenja pisec med drugim nove povojne stavbe v Ljubljani; posebno laskavo se izraža o kavarni Emona, o kateri pravi, da po odličnosti nedvomno prekaša vse, kar more v tem pogledu nuditi Zagreb.

Ij Pariške diplome in odlikovanja za orlovske tekmovalce pri mednarodnih tekmah v Parizu so razstavljeni v Jugoslovanski knjižarni.

Ij Odlikovanje. Italijanski konzularni agent v Ljubljani Umberto de Comelli je odlikovan z redom sv. Save V. vrste.

Ij Opozorilo. Ker se kljub ponovnim razglasom mestnega magistrata o poostrenem pasjem kontumacu dogajajo številni slučajji prestopkov teh razglasov in tudi stroge kazni tega ne preprečijo, opozarja mestni magistrat lastnike, oziroma posestnike (varuha) psov, da bo naročil v bodoče brez izjeme v vsakem slučaju pse, ki jih bo videti na javnih ulicah in krajih brez nagobčenika in ki ne bodo na vrvi privezani, po mestnem konjaču poloviti in uničiti, poleg tega pa bo lastnik psa na podlagi določil §§ 42 oziroma 43 zakona o živalskih kužnih boleznih z dne 6. avgusta 1909 državni zakon št. 177 najstrožje kaznovan.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Katarina Dolenc, postreščkova vdova, 80 let. — Janka Wilfan, gojenka meščanske šole, odvetnikova hči, 14 let in pol. — Frančiška Možina, žena železniskega kurjača, 56 let. — Marija Kramar, posestnikova hči, 19 let. — Amalija Vincencija Kocjančič, usmiljenka, 41 let. — Ciril Peklaj, kočarjev sin, 9 mesecev. — Barbara Zupančič, gostajka, 65 let. — Ivana Rubič, služkinja, 30 let. — Marija Tancek, delavčeva žena, 83 let. — Martin Pančur, rudar 42 let. — Terezija Leustek, novorojena hči policijskega detektiva. — Fran Medvešek, posestnikov sin, 8 dni.

Ij Velika poneverba. Zastopnik lesne tvrdke Molino in Moncereli v Rimu Albert Reiser v Ljubljani, Gosposvetska cesta 5 je izvalil od tvrdke 38.352 lir. Ker se mu je prva poneverba dobro obnesla, je poskusil svojo srečo še drugič. Segel pa je precej višje in je zahteval kar 200.000 lir. Ko so pa prišli slepariji na sled, je mož neznano kam pobegnil.

Ij Pozor pred nakupom. Od 23. na 24. t. m. je bila soprogi vlad. svetnika Mencingerja ukradena iz stanovanja (Cankarjevo nabrežje št. 1), skoro nova črna svilena obleka, vredna čez 5000 kron. Pred nakupom se svari, izsleditelju je zagotovljena primerna nagrada.

Ij Sirovi ponočnjaki. V baraku v »Sp. Siški, kjer stanujeta delavčevi ženi Rozalija Pipan in I. Cerger, so hoteli vdreti predsinočnjem okrog polnoči trije možki. Najpreje so trkali in zahtevali neko Marico in neko Drago. Ko sta jima ženski povedali, da ti dve ne stanujete več v baraki, so začeli nasilneži razbijati po vratih in hoteli vломiti s silo. Obe ženski sta se tako prestrašili, da sta skočili v spalnih oblekah skozi okno in tekli klicati stražnika. Ko je prišel stražnik, so nasilni vavovalci, ki so opazili, da sta ženski ušli skozi okno po pomoč, pobegnili. Kot osumljenca je aretirala policija drugi dan delavca brata Pavla in Andreja Kovača, tretjemu pa so že tudi na sledu tako, da jih bo državni pravdnik v kratkem postavil pred sodišče.

Ij Tatvine. V Bohoričevi ulici 20 je bilo vlomljeno v delavnico stavbenika inž. Dukiča. Tat je ukradel delavcu Milanu Šimiču srebrno žepno uro; vredno 250 Din. Kot osumljenca so aretirali brezposelnega delavca Ivana Brezovarja. — Čevljarskemu pomočniku Mihi Turnšku na Selu je ukradel njegov tovariš, katerega je vzol iz usmiljenja, ker ni imel stanovanja, k sebi v času od 23. do 25. marca iz zaklenjenega kovčika več parov čevljev, zgornjih delov za čevlje, obleke in nekaj platna. Osumljenec je neki 17 letni čevljarski pomočnik, ki je neznano kam pobegnil. — Soferju Ivanu Koprivniku je bila ukradena iz avtomobila, ki je stal pred Jesihovo gostilno v Rudniku, bela odeja, vredna 200 Din. — Na glavnem kolodvoru je ukradla trgovcu Vekoslavju Jesenšku bivša pomivalka v hotelu Slon Brigita Prašnjakar ročni kovčec, v katerem je imel več raznega blaga v skupni vrednosti okrog 4000 Din. — Gostilničarju Viktorju Bizjaku na Tržaški cesti je bila ukradena srebrna košarica s steklenim dnom. Tat je gotovo mislil, da je v košarici denar, našel pa je samo nekaj ključev. Košarica je vredna 500 Din. — V Šelenburgovi ulici je bil ukraden iz kolosa Leni Podbovškovi iz Stožice v rjav papir zaviti zavoj, v katerem je imela 2 metra volnenega blaga za obleko in 1 m zelenega satena. — Pleskarju Avgustu Berniku iz Glinca je bila ukradena rjava usnjata listnica, v kateri je imel 800 Din in pozivnico za invalidski pregled. — Iz barake tovarnarja Henrika Franzl na Privozu je bilo ukradeno 7 rjavih in 2 sivi kokiš in siv petelin v vrednosti 650 dinarjev.

Ij Tedenski zdravstveni izkaz. Od 16. do 22. marca 1924 je bilo v Ljubljani rojenih 33, umrlo je v tem času 21 oseb, od tega 6 tujec. Vzrok smrti v 1 slučaju življenska slabost, v 6 jetika, v 1 škrlatica, v 1 srčna hiba, ostalo drugi nevarni smrtni vzroki.

Ij Nalezljive bolezni v Ljubljani. Od 16. do 22. t. m. je bilo v Ljubljani prijavljenih 5 slučajev davice, 1 griže in 1 duševnega kašlja.

Ij Ponesrečeni ljubljane. Na železniskem tiru proge Čakovec—Varaždin so našli povoženega vrinarskega pomočnika Izidorja Bistoviča iz Ljubljane. Do sedaj še niso mogli ugotoviti, ali se je mož ponesrečil ali je morda izvršil samomer.

Naznanila.

Versko-znanstveno predavanje za izobražence bo v sredo, 26. t. m. ob pol 8. uri zvečer v dvorani pri sv. Jožefu. Predava preč. gosp. vseuč. prof. dr. Ujčič: Sv. Tomaž, učenjak svojega in našega časa.

Izobraževalno društvo v Borovnici priredi v nedeljo, dne 30. marca igro »Oče naš«. Zaradi lepe in poučne vsebine prijatelji naše stvari iskreno vabljenei.

Društvo finančnih konceptnih uradnikov na Slovenskem ima svoj redni občni zbor dne 29. marca 1924 ob pol 8 uri v hotelu »Unio n« v Ljubljani.

Narodno gledališče.

DRAMA.

(Začetek ob 8 uri zvečer.)

Sreda, 26. marca: Tri maske, Smešne predlozje, Priljudni komisar. — Red A.

Četrtek, 27. marca: »Šantka«. — Red B.

Petek, 28. marca: »Cezar in Kleopatra«. — Red E.

Sobota, 29. marca: Danes bomo tihi, delavska predstava. — Izven.

OPERA.

(Začetek ob pol 8 uri zvečer.)

Sreda, 26. marca: zoprto.

Četrtek, 27. marca: Madame Butterfly, gostovanje g. Debička. — Red F.

Petek, 28. marca: Plesni večer: Ipavčev »Možiček« in razni plesi. — Red D.

Sobota, 29. marca: Faust, gostovanje gospe Debičke. — Izven.

Sprememba opernega repertoarja. V četrtek zvečer se poje ponovno Puccinijeva opera Madame Butterfly z gostom gospo Hedviko de Debičko, ki je dosegla pri svojem sinočnem prvem nastopu velik uspeh. Predstava Butterfly se vrši za red F. V petek, dne 28. t. m. pa bo prvi plesni večer našega baletnega ansambla pod vodstvom baletnega mojstra g. Aleksandra Trobiča. Vpizori se izvorna slovenska pantomina »Možiček«, delo skladatelja dr. Josipa Ipavca, poleg Možička pa še več različnih plesov. Plesni večer se vrši za red D. Natančnejši spored priobčimo v jutrišnji številki.

Opozorjamo na delavsko predstavo po žuljanh cenah, ki se vrši v soboto, dne 29. t. m. in pri kateri priliki se vpizori vlezabavna burka »Danes bomo tihi«.

Modna revija v opernem gledališču. V letošnji spomladanski seziji nastopi uprava našega vselejseja z noviteto, modno revijo, ki se bo vršila prvokrat v Jugoslaviji dne 11. in 14. aprila t. l. Modna revija bo tudi vsebinsko zelo bogata, vsaj nastopijo v pevskih, koncertnih in baletnih točkah naš najboljši pevci in igralci. Režijo vodi gospod Sest. Vse bo zaokroženo z igro v treh dejanjih s sodelovanjem orkestra. Toiletta, damska in moška, čevlji, perilo, kratka vse se bo predvajalo v igri potom naših najboljših igralic in igralcev, katerih imena jamčijo, da se bo vse predvajalo res prvotno s kretnjami salona. Sodeluje naše največje tvrdke kot: Elite, Šinkovec, Šare, Mayer, Hamann, Maček, Rojina, Pučnik, Kozina Peter, Schwab, Götzl, Peko, Trebar, Szantner, Peternel, Fetičh-Frankeheim, Osrednji zavod, Kenda, Krišper, Kostovec in drugi z nad 30 damskimi in 10 moškimi modeli. Imena tvrdk jamčijo za najlepše stvari. Lože se začasno še rezervirajo v sejmškem uradu, predprodaja vstopnic se bo vršila pri dnevnih blagajni gledališča in se še dneve pravočasno objavi.

Prosveta.

pr V. umetnostna razstava kluba mladih se je preuredila z novimi deli ter ostane odprta neprekinjeno do 6. aprila. Priporočamo jo obisku.

pr Slikar Veno Pilon v Rimu in v Benetkah. Te dni se je otvorila v Rimu v galeriji Brogaglia kolektivna razstava Veno Pilona, goriškega Slovence, ki vzbuja izredno zanimanje v rimskih umetniških krogih. Razstava ostane odprta dva tedna. — Mednarodna jurija za XIV. svetovno umetniško razstavo v Benetkah (april—oktober 1924) je sprejela te dni Pilonov »Amour simple«. Na razstavi bodo zastopani vsi kulturni narodi, izvzemši Jugoslo-

vane, ki se niso priglasili. Tako ostane Pilon edini Slovenec, ki bo s svojo umetnostjo dokumentiral naš obstoj in slovensko kulturo.

pr Umetnostna razstava v Gorici. Meseca aprila otvorijo v Gorici umetnostno razstavo, katere se udeležijo s svojimi slikami in risbami tudi slovenski goriški umetniki L. Spacapan, V. Pilon in I. Cargo.

pr Slovenski koncert v Gorici. 19. marca je priredilo Pevsko in glasbeno društvo v Gorici koncert, na katerem so izvajali izključno skladbe Vinka Vodopivca. Koncert je bil izborno obiskan ter je pod vodstvom g. E. Komela tudi v umetnostnem pogledu sijajno uspel.

Cerkveni vestnik.

c Sestanek članov Sodalitatis Ss. Cordis Jesu bo v četrtek, dne 27. marca ob 5. popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Nadaljevala se bo debata o modernem pastirovanju. — Predsednik.

Orlovski vestnik.

Orliškim krožkom. Društvena nabavna zadruga v Ljubljani (Ljudski dom) ima zopet v zalogi portice in pentlje za bluze mladenk.

Izpred sodišča.

Zgodba o radikalnem letaku. Dne 17. januarja je kolovratil po cesti med Babno polico in Vrhom precej nadejan posestnik Anton Truden. Blizu jarka pa mu je izpodletelo in mož je padel v sneg. Nevarnost je bila, da bi bil obležal v snegu, toda zgodilo se je drugače. Skočil je nenadoma nekdo k njemu in ga začel poštno obdelavati z obema rokama na glede na to, kam so padale težke pesti. Ko je ponehala ta čudna toča in je mož vstal, je opazil, da mu je ta čuden rešitelj ukradel tudi uro in verižico, katero si je kupil pred tremi leti ob priliki svojega godu v Ameriki za 18 dolarjev in katero cenil danes na 1600 Din. Kljub temu, da je bil precej pijan, pa je opazil, da je šel ta možak v bližini ceste na primeren prostor. In res so našli orožniki tam med drugim tudi ponesrečeno radikalni agitacijski letak. Ugotovili so končno, da sta šla tisti večer po tej cesti samo okradeni Truden in pa radikalni agitator Dušan Petrovič, bivši pripravnik finančne kontrole, preje natak, ali kakor je on sam popravil, da se pravi to po srbaki »kelner«. In ta je nosil take letake seboj po agitacijskem poučevanju. Te čudne kombinacije z letakom so spravile Petroviča na občno klop. Petrovič je odločno zanikal, da bi bil on vzel Trudnu uro in verižico. Ker tudi Truden, ki je bil precej pijan, ni mogel z vso gotovostjo ugotoviti, da ga je obtoženec napadel in okradel, ga je moralo sodišče oprostiti.

Dolarji se je promotili. Služkinja Ana Omejo iz Radomelj je opazila, da je dobila njena tovarišica Frančiška Gruntal na Viru denar iz Amerike. Ta denar, bilo je v celem 40.000 K, je imela Gruntalova v omari, od katere ključ pa je bil hranjen na omari. Ker je Ana tudi rada pila in je premalo zaslužila, jo je zmotila pijača in prtljaka jo je napravila za tatlico. Ukradla ji je, kot se je ugotovilo, 3 mlinarje (mlinarje imenujejo po nekaterih krajih stođinarske bankovce) in je pridno pošiljala po rum. Ker je bila vsak dan pijana, se je tatvina razkrila. Obtoženka je do konca odločno zanikala tatvino in je trdila, da ji je denar vrnila neka begunka, ki ji je bila dolžna. Ker pa te begunko ne pozna in se je v zaporu tudi ujela sama, ko je rekla neki ženski, ki ji je nosila rum, da je dobila denar iz Amerike, ji sodišče ni moglo verjeti in je bila obsojena na dva meseca težke ječe in mora plačati Gruntalovi 200 Din.

Polzvedovanje.

Najden je bil v cerkvi Srca Jezusovega svileni dežnik. Dobi se pri go. Jernejčič Prisojna ulica št. 1-1.

Izgubila se je dne 23. t. m. zlata verižica z zlatim medaljonom, v katerem sta bili dve sliki, na potu iz Zg. Siške po Gosposvetski cesti, Sodni ulici, mimo Unio na, čez Frančiškanski most do stolnice. Izgubljeni predmet je drag spomin ter se pošteni najditelj prosil, da ga proti nagradi odda v delikatesni trgovini Gospodarske zveze na Dunajski cesti.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Normalna barometrska višina 736 mm.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Psuhrometar v C	Nebo, vetrovi	Padavina v mm
25. 3. 21 h	725.2	10.2	0.3	oblač.	—
26. 3. 7 h	724.3	9.2	0.6	oblač. vz od	—
26. 3. 4 h	723.9	12.6	0.7	oblač.	—

I.

Po časnikih povs od se bere, da „ZLATUROG“ zamorca pere. Ko brata Čuk sta to seznila, po mlto koj sta se podala.

Nadaljevanje sledi.

Inserati v »Slovenču« imajo popoln uspeh. — Inserirajte v njem!

Zahvala.

Za premnoge iskrene izraze sočutja ob hudi izgubi našega dobrega, ljubelega, nepozabnega soproga, papana, brata, svaka in strica, gospoda

Viktorija Adamiča

nadzornika juž. železnice

se vsem prisrčno zahvaljujemo. Istotako iskreno globoko zahvalo vsem darovalcem prelepih vencev in obilnega cvetja kakor tudi prečastiti duhovščini, gospodu županu dr. Periču in vsem gg. občinskim svetnikom, gospodu višjemu nadzorniku Ludviku, vsem gg. stanovskim tovarišem, »Glasbeni Matici« za ginjaive žalostinke pod vodstvom g. rav. Hubada, železničarski godbi, Rokodelskemu društvu in ž. sestram Lichtenburnovega zavoda, in vsem prijateljem in znancem, ki so spremili našega preljubelega Viktorija k zadnjemu počitku.

Ljubljana, dne 26. marca 1924.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI.

16-letna DEKLICA z dežele želi vstopiti v kako trgovino kot UCENKA.

- Ponudbe pod: »Zanesljiva« na upravo »Slovenca«. 1604

Trgov potnika

strokovnjaka v TEKSTILNI BRANŠI, srednje starosti, dobro vpeljanega, popolnoma večšega slovenskega jezika, išče v Sloveniji dobro vpeljana veletrgovina. Stalno nameščenje in dober dohodek. Ponudbe z referencami najkasneje do konca marca na upravo lista pod št. 1663.

V LETOVIŠČU

DOBRNA pri CELJU

lahko dobite krasno, kompl. družinsko stanovanje za čas od aprila do septembra. — Vprašati: Vila Egger, Dobrna pri Celju. 1668

Učencec za trgovino

z meš. blagom na deželi, iz dobre kmetijske hiše, s primerno šolsko izobrazbo, se takoj sprejme. — Naslov pri upravi lista pod št. 1575.

Kot VAJENEC k pekovski-mu mojstru želi vstopiti deček 14 let. Najraje gre na deželo. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1701.

PRODAJALKA mešane stroke, dobra moč, išče mesta takoj. Gre najraje na deželo. Naslov v upr. št. 1657.

KUHARICA

pridna in poštena, ki ima veselje in razume vsa poljska dela, želi službe v kakem župnišču na deželi. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »KUHARICA«.

FERDO PIPAN

TRGOVEC

SLAVA PIPAN

roj. STUPICA

POROČENA

Ljubljana

Brezje

Mizarskega VAJENCA

IŠCEM za takoj Josip ZADNIKAR, mizarski mojster, Sp. Šiška, Kmetijske ul. 295.

MLADENIČ

14 let, ki ga veselijo učenje KLEPARSKE obrti, želi h kakemu mojstru na deželi. Naslov v upravi pod 1705.

Ravnokar sem prejel večjo množino raznih

VRTNIC

iz svetovnoznane drevesnice Teshendorf iz Dresdena. — Dobijo se vsak dan pri Ivan BRECELNIK, Ljubljana, Velika Čolnarska ulica št. 21.

KLAVIR

zaradi pomanjkanja prostora po ugodni ceni naprodaj Naslov v upravi lista pod 1702.

MIRNO SOBO

separirano, z elektr. lučjo in s hrano ter vso oskrbo IŠČE za 1. april soliden gospod. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »STUDIJA«.

AMERIKANCI POZORI DVE HIŠI

v najbližji bližini Vevške papirnice na desnem bregu, pripravni za vsako obrt, naprodaj. — Več pove FRANC LIPAH, Dobrunje št. 67, pošta Spodnja Hrušica. 1703

NAZNANILO.

»Elektrarna Škofja Loka in okolica d. d.« v Škofji Loki, je sklenila na občnem zboru dne 23. marca 1924 izplačati za leto 1923 nastopne dividende: za navadno delnice po Din 4.—, za prioritete delnice po Din 6.— na delnico, izplačljivo od dne 20. aprila 1924 do dne 19. aprila 1. 1927. — Dividende, ki se ne dvignejo do dne 19. apr. 1. 1927, zapadejo. Dividende se izplačujejo v pisarni elektrarne v Škofji Loki, Spodnji trg št. 27, ali pa pri Okrajni hranilnici in posojilnici v Škofji Loki. — Predsedstvo.

PRODAM:

Dobro ohranjen, skoraj nov črn KLAVIR (Stindl), amer. registrir. BLAGAJNO, dve stari SKRINJI iz dobe Mar. Terezije in Lud. XIV, in dve stari OMARI za obleko. — Naslov pri upravi pod 1707.

NAPRODAJ JE POD skoro nov, krit z opeko, in VRT, skupno ali posamezno. v MATENI pri IGU po zelo ugodni ceni. Več pove Neža KUMSE — Ilovica št. 48, Ljubljana. 1708

Najnovejša iznajdba!

Brez kvarjenja blaga kemično sniženje in vsakovratno barvanje ANTON BOČ Ljubljana, Solenburova ul. 6/1 Glince-V št. 46.

Solda-kontl. štracc. blagajniške knjige. ameriksanske journale. odjemalne knjizice itd.

Knjigoveznica K. I. D. v Ljubljani -- Kopitarjeva ulica 6/II.

Cepilno smolo prvovrstne kakovosti — in »ARBORIN« sredstvo za ZATIRANJE sadnih škodljivcev priporoča »CHEMOTECNA«, Ljubljana, Mestni trg št. 10.

I. preoblikovalnica damskih slamnikov in moških klobukov **Borbort & Završan** Ljubljana, Mestni trg 7 izdeluje po najnovejših modelih. Istotam velika zaloga damskih slamnikov, nakitenih in praznih ter raznovrstneža nakita.

POLENOVKA namočena se dobi vsak petek ter tudi med tednom pri tvrdki FR. KHAM, nasproti hotela »Uniona«. 976

KUPIM 3 DIVJE KOSTANJE lepe, za presaditi. Poljanska cesta 55, ŽABJEK. 1680

ODDA se V NAJEM »HOTEL POSTA« v Dravogradu. Event. se tudi prod. Grisočono OSKAR, hotel in lesna trgovina, Dravograd.

REDKA PRILIKA! Pet minut od Šmarjeških Toplic pri Novem mestu se PRODA 17 m dolga HIŠA z velikim vrtom, pripravna za gostilno in trgovino in s sobami za prenočišče. Nadej nja pojasnila daje gosp. F. KOTNIK, Vič-Glinca št. 10 pri Ljubljani. Nizka cena!

Suhe HRUŠKE, MASLO (kuhano), pristani MED, čisti čebelni VOSEK, encian, suhe korenine in ČEBULO dobavlja trdka JOSIP RENKO, SEVNICA ob Savi 1648

KUPIM VEČ VAGONOV BELEGA KROMPIRJA Ponudbe z navedbo cene in množine na upravo lista pod šifro »KROMPIR«. 1639

Strojno pletenje HARING Čevijarska ulica št. 4. Izvršuje nogavice iz najboljšega bombaža in flora. Podpletuje vse vrste nogavic, tanke in debele. 1632

Črne dežne plašče s kapuco po Din 600.— naprej, in pelerine, posebno primerne za preč. duhovščino, priporoča konfekcijska in modna trgovina **FRAN LUKIČ** Pred škofijo 19.

Najceneje CEMENT Prima Portland Trboveljski in Dalmatinski, dobavlja v poljubnih množinah. — Naročila sprejema: **H. PETRIČ**, Gosposvet-ska cesta 16/I. — Tel. 343.

Desinfekcijska sredstva! SANITOL proti nalezljivim boleznim **SANOFORM** za toaletno uporabo. V vseh lekarnah in drogerijah

Delavnica naprodaj V BELGRADU v najlepši in najživahnejši ulici je NAPRODAJ TAKOJ ZLATARSKA DELAVNICA v vrednosti okoli 1,250.000 Din. Položiti je treba najmanj 800.000 Din. — Resni reflektantje naj se obrnejo na MILOŠA SAVICA, dvor. čevljarna, Kolarčeva ulica 10, Beograd. Telefon 972.

OSTANKI In češkega manu. blaga, celirja, platna, šifona, delena, intela, tiskanin, tkanin 40 m — za dinarjev — 816. Ostanki so 6 do 19 m dolgi. Po povzetju nefrankirano pošilja **JOSIP REHAK** tvornica Červeny Kostelec, Čehoslov. Filialka: ZAGREB; poštni predal 234. Popolne epreme za neveste. Lnenno blago. Brisače in pril, demasi, batist, šifon. TKANINE in drugi predmeti. Vzorec brezplačno in franko.

Prometni zavod za premog d. d. V LJUBLJANI prodaja PREMOG IZ SLOVENSkih PREMogOVNIKOV vse kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah prem govnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo **INOZEMSKI PREMog IN KOKS** vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni čehoslov. in angleški koks za livarue in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete **Naslov: Prometni zavod za premog d. d. V Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15. II.**

Pravo Erenyi DIANA francosko žganje uporabljeno za redno čiščenje ust, preprečuje obolenje na kataru in influenci. **Dobiva se povsod! Pazite na ime „DIANA“** Mala steklenica . . . Din 9.— Srednja steklenica . . . " 24.— Velika steklenica . . . " 48.— **Glavno zastopstvo in zaloga: JUGOPHARMACIA d. d. DIANA odlo Zagreb, Prilaz 12**

Brez vsakega posebnega obvestila.

V svoji neskončni modrosti in previdnosti je poklical Gospod danes, dne 25. marca v 65. letu starosti v svoje svete dvore zvestega služabnika

Dr. Th. et Jur. Utriusque Sebastijana Elberta

in. prošta novomeškega kapitlja, dekana in mestnega župnika itd.

Truplo blagopokojnega bo blagoslovljeno v petek, dne 28. marca ob 11. uri v kapiteljski cerkvi v Novem mestu in nato položeno na pokopališče v Novem mestu k večnemu počitku. Priporočamo ga v pobožno molitev in blag spomin. **NOVO MESTO — LJUBLJANA, dne 25. marca 1924.**

JULIJ ELBERT kot brat — in sorodniki.

KOLEGIJSKI KAPITELJ v NOVEM MESTU naznanja žalostno vest, da je prečastiti gospod

Th. in J. U. dr. Sebastijan Elbert

inful. prošta, dekan, mestni župnik itd.

danes ob 13. uri po daljši bolezni, previden s sv. zakramenti, v 65. letu starosti mirno zaspal v Gospodu. Pogreb bo v petek, 28. marca ob pol 11 dopoldne z mrtvaškim opravilom v kapiteljski cerkvi. Zasluznega gospoda prošta priporočamo p. n. duhovščini, župljanom, prijateljem in znancem v pobožno molitev in blag spomin. **NOVO MESTO, dne 25. marca 1924.**

V globoki žalosti naznanjamo žalostno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustil naš predobri, ljubljeni soprog, papa, brat, stric, svak, tast, stari papa, gospod

Franc Lešnjak

posestnik in uradnik v vevški papirnici

dne 22. marca 1924 po kratki mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, v 55. letu. Pogreb nepozabnega se je vršil 24. marca 1924 na pokopališče pri D. M. v Polju. Priporočamo ga v blag spomin in molitev. **D. M. v Polju, dne 25. marca 1924.**

MARIJA roj. HRIBAR, soproga. — MINKA, učiteljica, TILKA por. SVETEK, ELA p. poštarica, MIRKO, trg. sotrudnik, otroci. — MILKA, LINA, sestri. — FRANC ŽELEZNIK, KAROL URBANČIČ, svaka. — FELIKS SVETEK, zet. — Vsi nečaki in vnuki.

ZAHVALA.

V neizmerni boli, ki nas je zadela s smrtjo dragaega nam nepozabnega, so nam bili v uteho mnogobrojni izrazi sočustvovanja, pokojniku darovani venci in predvsem častno spemstvo na njegovi zadnji poti, kar nam potrjuje izpolnitev naše iskrene želje, da bo blagemu pokojniku ohranjen trajen in časten spomin. — Posebna zahvala še preč. duhovščini, generalnemu ravnateljstvu papirnice, gg. tovarišem uradnikom, mojstrom, delavcem Vevške papirnice in vsemu cenjenemu občinstvu. Iskrena zahvala tudi godbi izobraževalnega društva D. M. Polje. — Vsem in vsakemu posebej: Najsrčnejša hvala!

Globoko žalujoča rodbina

Lešnjak.

POPRAVILA

vseh vrst električnih strojev transformatorjev in aparatov prevzema proti jamstvu prvovrstne strokovne izvršitve

moderno urejena delavnica

Jugoslovanskega

d. d. v Zagrebu

Urad: Draškovičeva ulica 23. Telefon 8-84. 28-82.

Naslov za pošiljke: ZAGREB — SAVA. Industrijski kolosjek.